

א "גרינער"

מייט פינפ' יאחד צוריק, אין אַ קלטען, רעגענדיגען אַסיען-טאג, בין איך צום ערשותען מאל אַנגעקו מען קיין אַמְּרִיקָא — די-מדינה, וואויהין דאס אַידיש האָץ אַנגעהויבען אַיהרע האָפ-נוונגען אַיבערצוטראָגען.

יענע שיף, וואס האט מיך אהער געבראכט, רוחט שווין לאנג
אין דער טיעפערניש פון ים. ס'אייז געוווען די שעהנעה, פלינקע "LOSEM
טאניא", וואס האט זיך ביים לעבען געפלוייסט אין פינס טעג איהרע
פאפאוושירען אריבערצזברענונגען פון אייראפא קיון אמעריקא אונ
וואס האט מיט איתר אונטערנאנגע אזי פיעל עגמת נפש אמעריקא
פערשאפט.

די גאנצע פינט טאג פון מײַן רײַזע בין איך געשטאנגען אָנגע-
שפֿאָרט אָן פֿאָרָעָנטְשׁ אָן גֿעָקוּקְטַ צָוּ שְׂוִימִינְגָעַן וּוּגַג, וּוּאָס בְּלִיְבַּט
הִינְטָעָר אָונְזָעָר שִׁיחַ; גֿעָקוּקְטַ צָוּ דְעָרָ פֿעָרָנָעָבָעָלְטָעָר וּוּיִיטְקִיְתַ פָּוּן
וּוּאָנְגָעַן מִיר זַיְנְגַעַן אָנְגָעָקוּמָעַן, אָן גֿעָוּוּאָלְטַ כָּאָטְשַׁ נָאָךְ אֵיןְ מָאָל
דָּעָרוּעָהּן דְּיוּ מְדִינָה, וּוּאוֹ לְיַעֲבַע אָן הָאָס טְרִינְקָעַן מְעַנְשָׁעַן אַיִּנְ-
אַיִּנְעָם מִיטַ זַיְעָרַ וּוּאָסָעַר. כְּחָאָב יַעֲמָלְטַ אַלְיַיְן נִיטַ גֿעָוּוּאָסָט
פֿאָרוּאָס אַיךְ פֿעָרָלָאָוּ רְוָסְלָאָנָה, וּוּאוֹ אַיךְ בְּינָ גֿעָבוּרָעָן גֿעָוּוּאָרָעָן
אָן וּוּאוֹ אַיךְ הָאָבָּצָוּ עַרְשָׁתָן מָאָל דָעַרְשָׁפִירָט, וּוּיְ שַׁוּעָרַ עַס אַיִּזְ-
צָוּ לְיַעֲבַעַן דָּאָס לְעַבְעַן אָן פֿיַינְדָ הָאָבָעַן דְּיוּ שְׁבָנִים, וּוּאָס רִינְגְּלָעַן
מִיךְ אַרְוּם. צִיְיטָעָנוּוּיּוֹן הָאָט זַיְדַ מִיר אָוִיסְגָעַדוֹכָט, אֹז אֹוִיפְ אָוִיבִיגְ,
אוֹוִיפְ אָוִיבִיגְ פֿעָרָלָאָוּ אַיךְ רְוָסְלָאָנָה אָן אָגָאנְצָעַ נִיעָם לְעַבְעַן וּוּעַל
אַיךְ אָנְהָוִיבַעַן אַיִּזְ דָעַם אָוְנְבָעָקָאָנְטָעַן לָאָנָה, וּוּאָס הַיִסְטָ אַמְעָרִיקָא.
וּוּאָרִים זַיְצָעַנְדִּיגְ אַיִּזְ רְוָסְלָאָנָה, אַיִּזְ דְּיוּ קְלִיְינָעַ, אַדְעָרָ אַפְּיָלוּ
אַיִּזְ דְּיוּ גְּרָעַסְעָרָעַ שְׁטָעַט אָן טְרָאָכְטָעַנְדִּיגְ פָּוּן אָונְזָעָרָעַ נִיעָעַ הַיִמְעָן,
טְרָאָכְטָעַנְדִּיגְ פָּוּן נִיעָעַ לְעַנְדָעָר בְּלִיְבַּטְ קִיְיַן שָׁוּם לָאָנָה נִיטַ אָזְוִיְ
אָוְנְבָעָקָאָנָטְ פָּאָר אָונְזָעָר גְּדָאָנָקְ, וּוּיְ אַמְעָרִיקָא. מִיטַ סּוֹדּוֹתַ אַיִּזְ
פָּאָר אָוּנוּ אַרְוָמְגָעָוּוּיְקָעָלְטַ דָּאָס לָאָנָה, וּוּאוֹ שְׁוִיןְ אַפְּיַעַטְחָלְקָ פָּוּן

אונזוער פאלק בויט פאר זיך א हיָם. אלצ, וואס עס וווערט דער-
צעהלאט בי אונז דארטען פון אמעריקא, קלינגט ווי פון א מעשה
ביבעל אroiיסגענומען. און קומט אמאָל אימיצער צו פאַחרען צו-
רייך פון אמעריקא קיין רוסלאָנה, זעהט ער איזס אנדעריש ווי די
אַרוּמִיגָע; רעדט עפֿעס קלינגעָה, ווי אַיְינֶעֶר וואס האָט אַסְה, אַסְה
געעהָן און אַסְה געהרט דערצעהלאָען — די מעשיות וואס ער
דערצעהלאָט פון דער גאלדענער מדינה, גלויבען מיד און גלויבען
ニיט.

צי קאָן מען זיך דען פֿאַרְשְׁטָעלְעָן, אַין רֹסְלָאנֶר זִיכְעָנְדִּיג, אַין
אין אַשְׁטָאָט ערנְגָעָז דָּאָרְט וּאוֹיְנָעָן אָפְּשָׂר אַנְדָּעָרָה אַלְבָּעָן מִילְיאָן
אַידָּעָן און קִיְּנֶעֶר טְשֻׁפָּעָט ווי נִיט... ווי אַזְוֵי אַון ווּעָן אַיז דָּאָס
געשעהָן?

וואָרים, אַן אוּבָאַיְיךְ אַיז אַמְּאָל אַוְיסְגָּעָקוּמוּן צו זעהָן אוּבָאַיְיךְ
אַרְזִישָׁעָן ווּאַקְוָאָל: אַ צוֹּגְ קְלִיבָּת זִיךְ אַוּעֲקָגָהָן, בַּאַסְאָוּשִׁירָעָן
שְׁטוּיסָעָן זִיךְ אַון שְׁטוּפָעָן זִיךְ מִיט זַיְעָרָע פְּעַקְלָעָה. אַון ערנְגָעָז אַן
אַ זִּיְיט שְׁטָעָהָט אַ מַאְמָע מִיט אַיְינְגָעָפָאַלְעָנָע בַּאַקָּעָן, אַין דְּרִיעָן
געבוֹגָעָן אַון שְׁלָאָגָט זִיךְ קָאָפָּ אַן ווּאָגָט, ווי פון אַ בִּיזְעָן חָלוּם רַיִּ-
סָעָן זִיךְ אַיְהָרָע אַוְיָגָעָן צָום ווּאַגָּאָן, ווּאוֹ אַוְיפָּ דָּעָר פְּלָאַטְפָּאַרְטָע
שְׁטָעָהָט אַן אַוְיסְגָּעָקָלְאַגְּטָע, אַוְיסְגָּעָיַאַמְּרָטָע טְאַכְּטָעָר אַון יְשֻׁעָפָּ-
טְשֻׁפָּט:

— מאָמָע, הָעָרָאַוְוָת, ווּאָרים בְּיוּעָל עַס נִיט אַרְיְבָעָרְטָרָאָגָעָן.
נוֹ, ווּאָסָ? אַיְיָרָהָאָט אַין דָּעָר שְׁטִיל מִיטְגָּעוּוֹיָנָט אַון
אַיְיךְ אַיז גָּאָרְנִיט אַיְינְגָעָפָאַלְעָן צוֹ קְלָעָרָעָן אַין יְעָנָעָרָגָע, אַן פון
אָט די אַיְינְצִיגָע מִיט טְרָעָרָעָן גַּעַוּוֹאַשְׁעָנָע, ווּעָלָעָן זִיךְ שְׁטָעָט אַוְיפָּ-
בּוּעָן ערנְגָעָז דָּאָרְט אַוְוָת יְעָנָעָר זִיךְ יִסְ: אַן אַט יְעָנָע פְּעַרְטָרִי-
קָעָנָטָע לְעָבָעָס ווּעָלָעָן נָאָךְ נִיעָע כְּחָות בְּעָקוּמוּן אַ לְעָבָעָן אַוְוָת סְנִיּוֹ
אַנְצּוּהָוִיבָעָן.

און קוּקָעָנְדִּיג אַוְוָת דָּעָם שְׁוִימִיגָעָן ווּעָגָג, וואס האָט זִיךְ גַּעַ-
בְּלִיּוּכְט אַהֲינְטָעָר אַונְזָעָר שִׁוְתָ, האָט זִיךְ גַּעַוּאָלָט פֿאַרְשְׁטָעלְעָן, ווי
אַזְוֵי עַס זַעהָט אַיז אַ מדינה, וואס הַיִּסְטָ אַמְּרִיקָא, אַבָּעָר וואס

איבער אמריקא

7

מעהדר אונזער שיט האט זיך דערווויטערט פון איזראפא אלץ פער-
געבעלטער אויז געוואָרען אין מײַן געדאנק דאס בילד פונס לאנד
וואֹהין ב'בִין געוואָרען געטראָגָען.

בײַם ברעהָ האט מיך קיינער ניט בעגעגענט, קיינער ניט
אָבעגעווארט; אויסער אָפּשֶׁר דער צָלְבָּעָמְטָעָה, ווֹאָסּ הָאָט מֵיר גַּעַר
הייסען אויפֿעָעָנָעָן מײַן פֻּקָּעֵל אָוּן, דָּאָמּ, ווֹאָסּ סְ'הָאָט בֵּי מֵיר
גענוּמָעָן פִּינָּף שְׁעָה אִינְצּוּפָּאָקָעָן, הָאָט עָר אָיִן רְגַע אַיְבָּעָר
געקעהָרט פון אָונְטָעָן אָרוּפּ, קיינְדִּיגּ דָּעָרְבִּי גַּומָּע. קוּקָעְנְדִּיגּ אוּפּ
איָהָם אָוּן אָוּפּ מְיַוִּין צָרוּדָעָרטָעָן פֻּקָּעֵל, אוּזּ מֵיר עָפָעָם אָזּוּי
מאָדָנָע גַּעַוָּאָרָעָן אָוּפּן האָרְצָעָן:

— צָו אַלְדָּע גַּטָּע יָאָהָרָ! נָאָךְ ווֹאָסּ פִּיהָרָעָן מִיט זַיְכָּאָט דֵּי
אלְטָע שְׁמָאָטָעָסּ מִיט דָּעָם שְׁטוּבָּ פִּון דָּעָר אלְטָע ווּעָלָט אָוּן אִיצְּ
טָעָר קוּקָעָן, ווֹי דָּעָר אָונְבָּעָקָאָנְטָעָר מִיט אָזָא עָרְנָסָט פְּנִים, רְוָדָעָרט
זַיְכָּאָין מִינָּעָ פֻּקָּלָעָ... נָאָקָעָט הָאָט מַעַן בְּעָדָרָפְּט אָנְקָוּמָעָן,
נָאָקָעָט ווֹי דֵּי מָאָמָעָ הָאָט גַּעַבְּוִירָעָן, אָוּן אָזּוּי פִּון זַיְכָּאָרָוָרָד
פָּעָן דָּאָסּ בַּילְדָּ פִּון דָּעָר אלְטָע ווּעָלָט!

איָיךְ בִּין אָרוּסִים אָיִן דֵּי נָאָסָעָן, אִידָּעָן, אִידָּעָן...

— ווֹאוּ אוּזּ דֵּי מָאָמָעָ, ווֹאָסּ הָאָט זַיְכָּאָט דָּאָרָט, אָוּפּן ווּאָקוּאָל
קָאָפּ אָזּ ווֹאָנָט גַּעַלְאָגָעָן? ווֹאוּ אוּזּ דָּעָר זָוָהָן, דָּעָר בְּלָאָסָעָר, ווֹאָסּ
הָאָט זַיְכָּאָט נָאָךְ אָיִן דָּעָר לְעַצְטָעָר מִינָּוּט, אָ צְוָוָעָתָאָגָטָעָר, גַּעַצְזִוִּי-
גַּעַן פִּון ווֹאָגָאָן צָו דָּעָר מְוַטָּעָר? ווֹאוּ אוּזּ דֵּי טְאָכְטָעָר מִיט דֵּי פָּעָר
גְּלִיוּוּרָטָעָ טְרָעָרָעָן אָוּפּ דֵּי בָּאָקָעָן אָוּן מִיט דֵּי הָעָנָט אָוּסָגָעָ-
שְׁטָרָעָקָט צָו דָּעָר מָאָמָעָן, צָוּם לְעַצְטָעָן מַאֲלָ זַיְכָּאָרָוָרָד
אוּן דֵּי טְרוּקָעָן בָּאָקָעָן אִיהָרָעָ קוּשָׁעָן, קוּשָׁעָן...

בְּהָאָבּ זַיְכָּאָין דֵּי נָאָסָעָן נִיט בעגעגענט.

בְּהָאָבּ זַיְכָּאָין צָו אִיסְטָ בְּרָאְדוּיִי אָוּן דֵּי אָרוּמִינָעָן
נָאָסָעָן, ווֹאָסּ פְּלָעְכָּטָעָן זַיְכָּאָין פִּון אִיהָרָ אָרוּסִים, אָוּן מֵיר הָאָט זַיְכָּאָט
אוּסָגָעָדָאָכָט, אָזּ אָיִן חָלוּמָ זַעַח אִיךְ דָּאָסּ אלְץָ. אָ חָלוּמָ ווֹאָסּ צִיהָט
זַיְכָּאָין לְאָנָגָעָ, לְאָנָגָעָ יָאָהָרָעָן.

בַּיּוּם שְׁוּעָלָ פִּון גְּלִיכְלִיכְעָן לְאָנָדָהָבָעָן אָוּנָזָעָרָעָ גַּעַלְאָגָטָעָ

לייט די פעלעך ארַבְגָּעוֹ אֶרְפָּעָן; דערשראָקען זיך פאר דער אונ-ענדליךער, פריווער ברוּיטקייט, וואָס עפֿעַנט זיך אוּיפּ רעכטס און אוּיפּ לינקס — און ביִם שׂוּעָל זיִנְעָן זיִ אלְעָ גַּבְלִיבָּעָן; אַין אַוְינְקָעָלָעָ זיך בעהאלטָעָן. גַּעֲרָדְפּ טָעָ דָּרוֹתָ לְאָנָּגָה, האָבָּעָן זיִ אַין דָּעָם פְּרִיאַעַסְטָעָן לְאָנָּדָר דָּעָם קָלְעָנְסְטָעָן וְוַיְנְקָעָלָעָ פָּעָרְנוּמָעָן:

איַן לוֹדְלָאָוּ סְטְרִיטָ פָּעָרְקוּיְפָּעָן אִידָּעָן עַפְּעָלָ; איַן עַסְטָעָרָ סְטְרִיטָ פָּעָרְקוּיְפָּטָ מעַן הַעֲרִינָגָן. אַן אַזְוֵי עַנְגָּה, זַיְמָטָ בַּיִּ זַיְמָטָ, האָבָּעָן זיִ זַיְקָ צֻוְנְיִפְּגָעְפְּרָעָסָט אַטָּ דִּיְ אַלְעָ, וְוָאָס זַיְנְעָן אַין פָּעָרְשִׁיעְדָּעָנָעָ צַיְוָטָעָן פָּוּן פָּעָרְשִׁיעְדָּעָנָעָ שְׁטָעָט אַן שְׁטָעְטָלָעָ גַּעַקְוּמָעָן, יַעֲדָרְעָרָ מִיטָּ זַיְן דְּלוֹתָ.

אוּן די שְׁטָאָט נַיְוִוָּאָרָק —

אַ בְּעַשְׁעַפְּעַנִּישָׁ פָּוּן שְׁטָאָל אַן שְׁטִיְן, אַן מִיטָּ אַיְזָעְרָנָעָ גַּעַ-דָּעָרִים אַן שְׁטָאָלָעָנָעָ נְעָרְוּעָן, וְוָאָס רְוִישָׁעָן אַזְוֵי טְרוּקָעָן אַן קְלָאָדָ פָּעָן אַזְוֵי גְּרִילְצִיג — אַזְוֵי הָאָטָט מִירָ דִּי מְעַרְקוּוּרְדִּיגְסְּטָעָ פָּוּן אַלְעָ שְׁטָעָט אַוְיסְגָּעְזָהָעָן אַין יְעָנָעָ עַרְשָׁטָעָ שְׁטוֹנְדָעָן, וְוָעָן בְּבִין אַלְיָוָן אַוְמְגָעָנָגָנָגָן מִיטָּ אַנְגָּעָשְׁטָרְעָנָגָטָעָ נְעָרְוּעָן אַן צַוְּאָלָזָ זַיְקָ צַוְּגָעָ-קוּקָטָ, צַוְּאָלָזָ זַיְקָ צַוְּגָעָהָעָרטָ.

אוּ בְּהָאָבָט אִידְיָוָשָׁ צִיְּטוֹנָגָ גַּעַנְמָעָן אַין הָאָנָטָ, אַנְגָּעָהָוִידָ בְּעַן לִיְעָנָעָן, אַיְזָ מִירָ אַוְיסְגָּעְקָוּמָעָן, אַזָּמִיטָ בְּרַעְלָעָךְ אַיְזָעָן אַן שְׁטָאָלָהָאָטָט מִעַן אַוְנוֹזָעָרָ אִידְיָוָשָׁ שְׁפָרָאָךְ דָּרוֹכְגָעָמִישָׁטָ; אַזְוֵי פָּעָרְדָּ שְׁפִיצָטָ דִּי וְוָעָרְטָעָרָ, אַזְוֵי פָּעָרְשִׁפְּיָצָטָ דָּעָם אַוְיסְדָּרוֹקָ, אַזְוֵי, אַזָּמִיטָ שְׁפָרָאָךְ הָאָטָט מִירָ גַּעַלְוָנָגָגָן טְרוּקָעָן, וְוִי דָּעָרָ גַּעַרְוִישָׁ פָּוּן די אִידָּיָזָעָנָהָעָן, וְוָאָס טְרָאָגָעָן זַיְקָ דָּא אַיְבָּעָרָ די קָעָפָ פָּוּן די לְעַבְעָדִינָעָ בשְׁעַפְּעַנִּישָׁעָן.

דָּאָס זַיְנְעָן גַּעַוּעָן בְּלֹוִיזָ גַּעַפְּהַלְעָן פָּוּן אַגְּרִינְעָם, וְוָאָס הָאָטָט מִיטְגָּעְבָּרָאָכָטָ פָּוּן דָּעָרָ אַלְטָעָרָ הַיִּם זַיְנְעָן אַלְטָעָ בְּגָדִים אַן אַהֲיָמִישָׁ זַיְקָדָאָבָרָ די קָיְשָׁעָלָעָ צָוָם שְׁלָאָפָעָן. —

אַיְקָ בְּינָן שְׁוִין אַבָּעָרָ פִּינְגָּ פִּינְגָּ פִּינְגָּ אַיְחָרָ דָּא אַין לְאָנָדָר אַן קָאָן זַיְקָ אַלְעָ נִיטָּ אַוְיסְגָּרְוִינָגָן. דָּרוֹבְגָעָשָׁנִיטָעָן די לְאָנָדָסָ לְעָנָגָן אַן בְּרִיטָ,

— אין דער היגער פרייהויט בענטט די הארץ נאך פרייהויט.
אייהר אבער פרענט א קינה, וואם איז דא געבויירען געווארען,
וואם איז נאכעט פון דער מומטעס לייב ארויסגעקומען און היגע
קלײידער צום ערשותען מאל דערשפיטט אויף זיין לייב — איךם
פרענט, זאל ער איך זאגען וואם אמעריקא איז. אבער איך און
אפשר דער גרענטער טיל פון מיין דור האט נאך דעם אלטען פע-
קעל אויף זיין פלייעץ און אין פעל — אלטען, וווײטע חלומות.

די שטאט

או איך הויב און צו טראכטען, וואם אוזוינט איז אמעריקא,
ניט בלויו פאר אונזערע אימיגראנטען, נאך פשוט פאר אונזער צייט
— פערכאנט מיר אוש דער אטעם. ניט איז מאל האבען זיך מײינע
געפיהלען דערחויבען, און טרערען האבען זיך מיר געשטעטלט איז
די אויגען, טראכטנדיג פון דער וואנדערליךסטער פון אלע לענד-
דער, וואם איז פאר אונזערע אויגען געבויירען געווארען. און אויב
פעריאגט, גע'זרוףטע פון דער אלטען וועלט, פערשטוייסענע
סינדר געפינען דא קיין גליק ניט, איז עס בלויו דערפהה, וואם
מייט זיך האבען זוי מיטגעבראקט די צייכענס אויף זיער לייב פון
דער בייטש, וואם האט זוי געפאסועט. פון שייפ ארaab, איז
שטאט אריינגעקומען; און די גרויסע שטאט האט זוי אנטקעגען
ארויסגעשיקט אייהר בייזען לא, וואם צעהלט בי יעדען אויף'ן
פליעץ די צייכענס און פון יעדען אינציגען טרייבט ער אן אנדר
מיין לצענות. און אויב איינער האט געבראקט אן אויסגעבויגענע
פליעץ טוט מען איהם דא א יאק אן, דעם איגענען יאך וואם
ער האט איז דער חיים געטראגען. דער איינגעבויגענען, אויסגע-
ביינערטער רוקען איז דא א שפילכעל פאר דעם בייזען ווילען.
דא, אין דעם יפריען, פון גאט גבענשטען לאנה, איז דער גורל

פֿון דֵי פְּרָעָמֶדֶע, אַרְיבַּעֲרַגְּעַקְּוּמְעַנְעַ, אַיְבַּעֲרַגְּעַנְעַבְּעַן גַּעַוּאַרְעַן אַיְן
דֵי הַעֲנֵד פֿון דֵי, וּוֹאַסְטַּהְעַבְּעַן גַּעַהְאַט דֻּעַם גַּלְיקְ מִיטְ אַטְאַגְּ פְּרִיהַעַר
צַוְּ קְוּמְעַן. טְרָאַדְיְצִיעַס זְוִינְעַן דָּא נִיטָא. מַעְהָר וּוֹי אַוְמְעַטְוּם שְׂמִינְ
דַּעַן זַיְקְ דָּא דֵי גַּעַסְטַּא לְאַלְיַין זְוִיְעַר גַּלְיקְ: שְׁמִידְעַן פְּאַר זַיְקְ זְוִיְעַר מַזְלָ
בְּוּעַן פְּאַר זַיְקְ זְוִיְעַר לְעַבְּעַן. נִיטָא קִיְין טְרָאַדְיְצִיעַס. אַזְן אַוְיָבְ דַּאַס
לְאַנְדְּ הַאַטְ מַעְשִׁוֹת צַוְּ דְּעַרְצַעְהַלְעַן, לְעַגְעַנְדְּעַס אַיְבַּעְרַצְוּגְעַבְּעַן, אַיְזָ
דָּאָךְ עַס פֿון מַעְנְשָׁעַן, וּוֹאַסְטַּהְעַן גַּעַהְאַט זְוִיְעַר לְעַבְּעַן וּוֹיְלָ מַעְן גַּעַהְמַעְן פְּאַר
אַבְּיִשְׁפְּיַעַל; אַיְזָ דָּאָךְ עַס — פֿון צִיְיטַעַן, פֿון וּוֹאַסְטַּרְעַן דָּעַר נִיְעַר
דָּוָר וּוֹיְלָ נְאָרָ נִיטְ לְעַרְנָעַן.

אַיְקְ גַּעַהְאַרְוּם אַיְן דָּעַר נִיְוִידְיָאַרְקָעַר אַיְסְטַּסְטַּסְיַיְדַּאְן
זַעַה וּוֹי אַוְנוּעַרְעַן וּוֹיְבַּעַר פְּעַרְקְוִיְפַּעַן גַּעַקְאַכְטַעַן בָּאַבְ אַדְעַר גַּעַבְרָאַ
טְעַנְעַן קָאַרְטָאַפְּעַל, אַזְן דָּעַר מַאַן — זְוִיְעַרְעַן אַוְנוּרְקָעַם; אַדְעַר וּוֹעַן
אַיְקְ טְרַעַף אַיְזָ אַזְן אַנְדְּעַר שְׂטָאַטְזּוֹאַו, דֻּעַם סְלָאוֹו, וּוֹאַסְטַּהְעַן דָּאַרְ
טְעַן אַיְזָ דָעַר הַיִּים זְיַין שְׂטִיקָעַל פְּעַלְדַּ גַּעַהְאַט, כְּמַעַט אַיְן שְׁכְנָה
מִיטְ' אַיְדָעַן, אַזְן אַיְקְ זַעַה אַיְהָמְ דָא אַיְזָ אַזְן אַיְזְוּן-פָּאַבְּרִיךְ, וּוֹאַ
בִּיְיַיְ דֵי שְׂטְרָאַמְעַן צְוַשְׁמָאַלְצָעַנְעַם מַעְטָאַל בְּרַעַנְטַ עַר זְיַין לְיַיְבַּ אַזְן
פְּעַרְגִּיפְטַעַט זְיַין לְוַנְגָעַן מִיטְ דֵי שְׂאַרְפַּעַ נָאָזָעַן, וּוֹאַסְטַּהְעַן פֿון
קָאַכְעַדְיִגְעַן נִיהְנוּם אַרְוִוִּים — סְ'הָאַרְץ וּוֹעַרְטַ דָאָךְ צְוַרְיִסְעַן, טְרַעְרַעַן
וּוֹעַרְגַּעַן דָאָךְ אַיְזָ אַלְוַ קָוְקָעַנְדִּיגְ פֿון וּוֹיְטַעַן:

— צַיְ דַּעַן הַאַטְ דֵי רִיְכָעַ, לִיכְטִינְגַּע אַזְן יְוַנְגַּע אַמְעַרְיקָא שְׂוִין
נְאָרָ קִיְין טְרָאַפְּעַלְעַ גַּלְיקְ נִיטְ פְּאַר דֵי, וּוֹאַסְטַּהְעַן פֿון דָעַר אַלְטָעַר,
בִּיְזְעַר הַיִּים גַּעַלְאָפְעַן אַיְן דָעַר רַגְעַ פֿון יְאָוָשָׁ?

אוֹ מַעְן פְּאַחֲרַט דָוְדַק דַּאַס לְאַנְדְּ לְעַנְגַּ אַזְן בְּרִיְיטַ, דְּאַכְטַ זַיְקְ,
אוֹ אַיְן עַרְגָּעַץ אַוְיָפְ דָעַר וּוֹעַלְטַ שְׁיוֹנַטַּ נִיטְ דֵי זַוְן אַזְוִי פְּרִיְ, אַיְן
קִיְין שָׁוָם לְאַנְדְּ נִיטְ נִיטְ דֵי עַרְדַּ אֹזָא שְׁפַעַ אַרְוִוִּים, אוֹ אַיְן קִיְין
שָׁוָם לְאַנְדְּ אַיְן דָעַר וּוֹעַלְטַ זְיַין עַגְעַן דֵי מַעְנְשָׁעַן נִיטְ אַזְוִי מַסְוָגַל צַוְּ
וּוֹאַקְסָעַן גְּרוּוִוִּים אַזְן שְׂטָאַרְקַ וּוֹיְ דָא אַיְן אַמְעַרְיקָא. מַיְלִיאָנָעַן וּוֹיְנָ
קָעַלְעַקְ זְיַין עַגְעַן דָא אַיְן לְאַנְדְּ פְּאַר יְעַדְעַן אַיְינְצִיגְעַן, וּוֹאַזְרַעְ קָעַן זַיְקְ
אַוְיִסְבְּעַהְאַלְטָעַן אַזְן זְיַין לְעַבְּעַן פְּרִיְ אַוְיִסְלְעַבְּעַן... טְוִיזְעַנְדָעַר בְּעַד
הַעַלְטָנְגִישָׁעַן וּוֹאַרְטָעַן פְּאַר יְעַדְעַן אַיְינְצִיגְעַן, וּוֹאַסְטַּהְעַן וּוֹיְלָ פְּרִיְ אַבְ-

אטעמען. און אויב אונזערע ליט טוליען זיך צום הארטען שטיין, קיהלען זיך אין שאטען פון דעם פיערטציג שטאקיןען מוווער — מא וועמען זאל מען שילטען דערפֿאָרֶךְ נאָט אלֵין אַדְעָר דעם טיוועעל, אַבעָר — נוֹיט דָּסֶם לאָנֶר.

יעדעם הויז האט אַשוּעָל; יעדעם לאָנֶר האט זיך זיַּן שׂוּעָל בַּיִּם טִיר, בַּיִּם אַרְיִינְקָומָעָן. דיַ שׂוּעָל אַיּוֹ גַּעֲמָכְטָן דיַ טִיר בעסער צוֹ פֻּעְרָהָקָעָן; דיַ שׂוּעָל אַיּוֹ פָּאָר אַיִּט-פָּאָרוּיכְטִינְגָּעָן אַפְּלָאָצָּגָעָן שְׂטוּרְוִיכְעָלָט צוֹ וּוּרְעָעָן; אָנוֹ גַּעֲפָעָהָרְלִיךְ אַיּוֹ פָּאָר דַּעַם פְּרָעָמְדָעָן דיַ שׂוּעָל פָּוֹן אַמְּעָרִיקָה, וּוּאוֹ דַּעַר פְּרָעָמְדָעָר בְּעַדְאָרָף אַרְיִיבְּעָרְגָּעָהָן, דַּעַם עַרְשָׁטָעָן טְרִיטָּת דָּאָ אַיִּן לאָנֶר מַאֲכָעָן. אָנוֹ צּוֹם שְׁלִימְסָטָעָן אַיּוֹ דָּסֶם, וּוּאָסֶם פְּרָעָמְדָעָהָקָעָן פָּאָר פְּרָעָמְדָעָהָר דיַ שׂוּעָל גַּעֲמָכְטָן אָנוֹ פְּרָעָמְדָעָהָר גַּעֲמָכְטָן פָּאָר'ן שׂוּעָל דיַ גַּרְוִיסְטָעָן גַּרְוִיסְטָעָן גַּעֲשְׁטָאָלָט פָּוֹן דַּעַר צִיּוֹנוּיְלִינְגָּר שְׂטוֹאָט, וּוּאוֹ דַּעַר עַרְשָׁטָעָר דָּוָר לְעָבָט זַיִּן צִיּוֹנוּיִיָּהָן לְעָבָעָן אָבָּ.

אַיך דַּעְרָמָאָן מִיר אַ זַּוְמָעָר פָּאָרְנָאָכָט צּוֹפּוּסָעָנָם פָּוֹן דיַ קַעַץ-קִילְבָּרָג. כְּהָאָב פְּעַרְבָּרָאָכָט בַּיִּים אַרְטִינְגָּעָן פָּאָרְמָעָה, פָּאָרְנָאָכָט, נַאֲךְ דַּעַר אַרְבִּיאִיט זַיִּנְגָּעָן מִיר אַלְעָגָעָן גַּעֲזָעָסָעָן אַוִּיפָּא בְּעַרְגָּעָל הַינְּטָעָרָן שְׁטוֹב אָנוֹ גַּעֲרָעָדָט פָּוֹן דַּעַם הַיִּסְעָן טָאגָן, וּוּאָסֶם האט שְׁוִין גַּעַהְאָלָטָן בַּיִּם פְּעַרְגָּעָהָעָן. דיַ זָוָן האט זיך גַּלְיְהָעָנְדִּיג אַרְאָבְּגָעָלָזָעָן צוֹ דיַ שְׁפִיצָעָן פָּוֹן דיַ בְּעָרָג. וּוּיְיָב אָנוֹ קִינְדָעָה, אַלְעָגָעָן זיך אַוִּיפָּא וּוּיְלָעָ אַרְוִיסְגָּעָכָאָפָט אַבְּצָוְרָהָעָן. אַנְטָקָעָגָעָן אָנוֹז, אַוִּיפָּן' גַּרְאָז, זַיִּהָעָן אַוְמָגָעָנָגָעָן זַעַקְמָן יְוָנָגָעָן, הַאַלְבָּדִיָּאָחָרִיגָּעָן קַעְלָבָלָאָק. אַיִּינָס האט פְּעַרְדִּיסָעָן דַּעַם קָאָפָט צוֹ דַּעַר זָוָן אָנוֹ מִיט אַמְּאָל אַזְוִי זיך צּוּבְּרִידָעָן, אַזְשָׁ שִׁיעָר אַוִּיפָּן' קָאָפָט אַיּוֹ עַם אַרְוִיסְפְּגָעָשְׁפְּרָוָנָגָעָן. דַּעַר פָּאָרְמָעָר האט זיך צּוּלָאָכָט אָנוֹ שְׁפָעָטָר, בְּעַטְרָאָכְטָעָנְדִּיג מִיךְ אַבְּסָעָל, האט עַר מִיר פְּלוֹצְלָוָג אַ פְּרָעָג גַּעַתְּחָאָן:

— יְאָ, דָו בִּזְוָט דָאָךְ פָּוֹן דַּעַר גַּרְוִיסְעָר שְׂטוֹאָט, קַעְנָסָטוֹ אָפְשָׁר עַפְעָם דַּעְרָצָעָהָלָעָן פָּוֹן דַּעַר גַּרְוִיסְעָר שְׂטוֹאָט?

אַיך הָאָב גַּעַשְׁוִוְינָגָעָן. גַּעֲמָכְטָן אַ פְּנִים, אוֹ אַיךְ פְּעַרְשָׁטָעָה אַיִּהָם שְׁלָעָכָט. עַר אַיּוֹ שְׁרָנָסָט גַּעַוּוֹאָרָעָן אָנוֹ וּוּידָעָר גַּעַפְרָעָגָט:

— ווֹאָס אֵיז דָּאָרֶט אָזָעַלְכָּעַס אֵין דָּעֶר גַּרְוִיסָּעֶר שְׂטָאָט, ווֹאָס עַמְּ צִיהָט אֲהַיָּן אָזָוִי אָנוֹנוּר יְוָגָעָנֶד? אָט זַהַסְטוֹ, זַיְצָעַן זַוִּי, מַיְינָעַ טַעַכְטָעָר, אָוָן טַרָּאָכְטָעָן גַּעֲוָוִים פָּוָן דָּעֶר גַּרְוִיסָּעֶר שְׂטָאָט. דַּי עַל-טָעַרְעָע פָּאָהָרְט אֲהַיָּן לְעַרְנָעָן דַּי לְעַצְטָע פָּאָר יַאָהָר אָוָן בְּזַעַה וַיִּזְיָה ווֹעָרְט פְּרָעָמָד נִיט נַאֲר פָּאָר מִיר אַלְיוֹן, נַאֲר עַפְעָם וַיִּצְוַי דָּעֶר גַּאַנְצָעָר גַּעַגְעָנָה, וַיַּאֲוֹזִי אֵיז גַּעַבְוִירָעָן גַּעַוּוֹאָרָעָן אָוָן אַוִּיסְגָּעוֹוֹאָקְסָעָן — וַוְעָרְט זַי פְּרָעָמָד.

— אַמְתָה, מַעַן קָעַן דָּאָבִי נִיט הַעַלְפָעָן.

— פְּאָרוֹוֹאָס? אַיְהָר אָלָע אַנְגַּעַקְוָמָעָנָע זַעַנְט אֵין דָעֶם שְׂוָלְדִּיגַן. ווֹאָס וַוְילָעַן זַיִי דַי פְּרָעָמְדָע מִיט זַיְיעָרָע שְׂטָעָט? זַיִי קָוָמָעַן אֲהָעָר גַּרְוִיסָּע שְׂטָעָט בְּוַיִּעַן אָוָן אַבָּרְיִסְעָן קִינְדָּעָר פָּוָן זַיְיעָרָע טָاطָעָם. מַעַן רַעַדְטָמִיר אַיִּין, אָז בְּזַאָל אַוִּישָׁפְּ בִּיְנָאָכָּט פֻּרְשְׁלִיסְעָן מִיְּזָן שְׂטָאָל, וּוֹאָרוּם עַמְּ דְּרַעְהָעָן זַיְךְ דָּאָרוּם פְּרָעָמְדָע פָּוָן דָּעֶר שְׂטָאָט אָוָן קָעַנְעָן עַפְעָם פָּוָן שְׂטָאָל אַרְוּם. פְּרָעָמְדָע עַסְעָסָע נַאֲרִישְׁקִיְּטָעָן. וַוְעָר בְּעַדְאָרָף דָעַן בַּיִּזְוָעָד אַרְוִיסְנָעָהָמָעָן. סְאִיז דָּאָךְ נַאֲרִישְׁקִיְּטָעָן. וַוְעָר בְּעַדְאָרָף דָעַן בַּיִּזְוָעָד — מַעַן עַפְעָם נַעַמְעָן? ווֹאָס בְּרַעְנָגָעָן זַיִי אֲהָעָר דָעֶם אָנוֹנְצָוְטָרוֹי — וַוְעָר בְּעַדְאָרָף עַסְעָסָע גַּלוּבָסְט דָּאָךְ אָוֹדָאי אֵין גָּאָט, טָא זָאָג מִיר פְּאָרוֹוֹאָס בְּוּוּן זַיִי אָלָע אָזָעַלְכָּעָן גַּרְוִיסָּע שְׂטָעָט, אָוּב זַיִי גַּלוּבָעָן אֵין גָּאָט? דַי פְּאָבְרִיקָעָן, דַי מַאְשִׁינָעָן... וַיַּאֲוֹזְגָּעָן זַיִי דַיְר אֵין גָּאָט. אַיְךְ קָוָק וַיִּזְוַיְדָעָן קָעַלְבָלָאָךְ זַיְוָנָעָן פָּאָרָן זַוְמָעָר אַוִּיסְגָּעוֹוֹאָקְסָעָן אָוָן אַיְךְ טַרָּאָכָּט: אַוִּישָׁפְּ דָּעֶר שְׁעהָגָעָר. וַוְעָלָט אֵיז אַגְּרָוִיסָּעָר, גַּוְטָעָר גָּאָט פְּאָרָאָנָעָן.

וֹאָס אַיְגָעָנְטָלִיךְ הַאָב אַיְךְ דָּא דְּעַרְצָעָהָלָט? נַאֲר אַגְּלִיְוִינְגְּסִיט. סְאִי דָּאָךְ אָבָעָר נִיט קִיְּין וַוְעָרְטָעָר פָּוָן אַפְּשָׁוֹטָעָן פָּאָרְמָה, ווֹאָס אֵיז גַּעַוְעָסָעָן אַרְוּמָגְעָרִינְגָּעָלָט מִיט זַיְינָעָן קִינְדָּעָר, אָוָן דָּעֶר שְׁפִירָעָנְדִּיגַן אֵין מִיר דַי שְׂטָאָט הָאָט אֵיחָם זַיִן הָאָרֶץ זַיְךְ צְרוּדָט. פָּאָר מִיר אֵיז עַס דַי שְׂטִימָעָן פָּוָן דָּעֶר יְוָגָעָר זַוְטָעָר אַמְּעָרִיקָא, ווֹאָס אֵיז נִיט צְוָפְּרִידָעָן מִיט אַיְהָרָע קִינְדָּעָר. דַי אַמְּעָרִיקָאָנָעָר יְוָגָעָר עַרְהָה, ווֹאָס. וַיִּזְוַיְדָעָן גַּעַזְוָנְטָעָן יְוָגָעָר מַוְטָעָה, מַזְוָן נַאֲר צַו אַיְהָר אַיְגָעָן קִינְדָּעָר אַפְּרָעָמָד קִינְדָּעָר בְּעַטְעָן דַי מַיְלָעָן פָּוָן אַיְהָרָע פַּולְעָן בְּרוּסְטָעָן אַבְּצָוּזָוִי.

גען און דאס פֿרַעְמָדָע קִינְדְּ דְרֹעהֶת דָעַם קָאָפְּ אָן אַ זְוִית פָוָן אֵיהָר אָוּעָק.

און פֿאָר קִין פָאֵל קָעַן אַיךְ נִיטְ צְוָנוּפְּבִינְדָעַן בֵּי מִיר אֵין גַעַחָנָק אִינְאִינְעָם אָט דָעַם סְלָאוֹה, מִין שְׁכַנְּה, וּוּאָסְ האָט בֵּי זַיְךְ אֵין דָעַר הַיִּם. גַעַטְרָאָגָעַן אֵין אַ זָאָק אַוְיְפְּזָן פֿלְיוּצָעַ קְלִינְגָעַן חַוִּירִים־לְעַךְ אֵין מַארְקָ אַרְיִין פֿעַרְקּוּפְּעָן, אַוְעַקְגַעַטְרָאָגָעַן דֵי הַיְהָנָעָר פֿעַרְקּוּפְּעָן; גַרְאָשָׁעַן צַוְ גַרְאָשָׁעַן גַעַלְיְבָעַן אֵין אַיְזָן זַיְן סְוִוְטָעַן גַעַקְוּמָעַן וּוּי אַ גַעַבְנָדָעַן שָׁאָפְ אַהֲרָ אֵין לְאָנְדָ אַרְיִין — אַיךְ קָעַן עַס אֵין מִין גַעַחָנָק נִיטְ צְוָנוּפְּבִינְדָעַן מִיטְ דָעַם פֿאַרְמָעָה, וּוּאָסְ קְלָאנְטָ זַיְךְ, אֵז אֵין שְׂטָאָט אַיְזָן קִין גַאָטָן..

מִיר דָאָכָט זַיְךְ, אֵז נִיטְ קִין מַעַנְשָׁעַן זַיְינָעַן סְרוּבָ פָוָן דֵי, וּוּאָס זַיְינָעַן אַהֲרָ אַרְיִבְעַרְגָּעַקְוּמָעַן — נַאֲרָ שְׁוּאָמָעַן, וּוּאָס וּוּי נַאֲרָ מַעַן רִיסְטָ זַיְ פָוָן דָעַר שְׁרָדָ אָבָ, קְלִינְבָעַן זַיְךְ וּוּעָרָעָם אֵין זַיְ אַרְיִין. אֵון זַיְעָר לְעַבְעַן, וּוּאָס זַיְ הוּיְבָעַן דָא אֵן צַוְ בּוּעָן, אַיְזָן אַוְיְךְ אַ וּוּרְעַמְדִיגְעָר; קָעַנָּעַן דָעַם אַיְינָעַן פְנִים אֵון גַעַשְׁטָאָלָט אַפְיָלוֹ קִין דָוָר נִיטְ אַוְיְפָהָאָלָטָעַן.

צַוְ דֵי וּוּאָס וּוּעָרָעָן דָאָרָט אֵין דָעַר אַלְטָעָר הַיִּם פָוָן דָעַר שְׁרָדָ אַבְגְּנָעַרְיסָעַן; צַוְ זַיְ וּוּרְעָעָן פָוָן אַ קְלִינְגָעַר שְׁטָעַטָּל אַרְוִיסְגְּנָרְיסָעַן;; וּוּעָרָעָס וּוּעָרָט אֵין דֵי פֿינְסְטָעָרָעָ מַיְנָעָן פֿעַרְשִׁיקָט אַדָּעָר וּוּעָרָט פֿעַרְמְשָׁפְטָ אֵין דֵי שְׁטִינְגְּנָרָנָעָ נַאֲסָעָן זַיְינָן לְעַבְעַן אַבְצָוּלְעַבְעַן — בַּיִּם שְׁוּוּלָ פָוָן לְאָנְדָ אַיְזָן עַס גַעַשְׁעָהָעָן. — דָאָרָט וּוּאָסְ פֿרַעְמָדָע שְׁמִידָעַן פֿאָרְ פֿרַעְמָדָע — זַיְיעָרְ מַזְלָ. דֵי עַנְגָעָן, פֿינְסְטָעָרָעָ נַאֲסָעָן אֵין נַיְ-יַאֲרָק אַדָּעָר אֵין שִׁקְאָנָה, וּוּאָסְ אַונְזָעָרָעָ לְיִוְטָ זַיְצָעָן אֵון וּוּאָסְ אַונְזָעָרָשְׁפְּרָאָק קָעַן מַעַן נַאֲךְ הַעָרָעָן פָוָן אַלְטָעָמָעָס אֵון גַרְוִי-גַעַבְוִינְגָעַן מַאֲטָמָעָס — פֿאָרְ מִיר אַיְזָן דָאָרָט אַ יַאֲמָעָר-טָאָלָ; אֵון קְוַקְעַנְדִּיגָ אַמְאָל בָעַת שִׁיפְעַן קְוַמְעָן אֵן פָוָן דָעַר אַלְטָעָר וּוּעָלָט, וּוּיְ פָוָן זַיְיעָרְ טִיפְעַנְישָׁ קְוַמְעָן אַרוּסָמְעָן מַעַנְשָׁעָן מִיטְ שְׁוּעָרָעָ שְׁטִיוּוּלָ אֵון מִיעָדָעָ, טַעַמְפָעָ בְלִיקָעָן אֵון, וּוּיְ דֵא בַיִּים בְרַעַג צְחַלְתָ מַעַן זַיְ וּוּיְ שַׁעַפְסָעָן, מַעַן רַעַט מִיטְ זַיְ זַיְיעָרְ אַיְינָעָן שְׁפָרָאָה, מַעַן טָוָט וּוּיְ נַוְמָעָרָעָן אָהָ צְוָנוּפְּיַילְיָעָט צַוְ דֵי לְאָצָעָן אֵון עַרְגָעָז וּוּרְעָעָן

זוי אועעגענשיקט — — — — — אונ דאן שפערטער טרעפסטו אײַינעם פון זוי אַין אַ מינען-געגענה,
אַין אַ שטאל-shmuelts געגענה, טרעפסט אַיהם פערטמורעט אַין דער
וואָכענס אַון שיכור אַין אַ יומַן טוב אַדרֶר זונטאג.

— זאל מען אַמעריקה שיילטען אַין יענער רגען!
אויף אַ הויבען באָרג דארף מען זיך פערקליבען אַון לידער
זינגען פון אַמעריקה; זינגען פון אַיהָר שעהנקייט, זינגען פון אַיהָר
גרויסקייט, זינגען פון אַיהָר פֿעלדער אַון וועלדר, פון אַיהָר
טייכען אַון שטראָםען.

בֵּין אַיך אַבער אַיך דער פרעמדער, אַון דער גוּרְלַ פון
מִיִּנְגָּעָן עַיִוְגָּעָן אַיז מִין גוּרְלַ.
אַיך בֵּין גַּעֲזַעַטְן בַּיִם פָּאַסְפִּיךְ אַדרֶר אַין דער ווילדר ער יומַטָּא,
הָאָב אַיך גַּעֲבַעַטְן צֹום בְּרַעַג פון אַטְלָאנְטִיק, ווֹאו בַּיִם שׂוּעַל
טּוֹלִיעַן זיך אַונְזָעַרְעַן צֹום קָאלְטַעַן, האַרטען שְׁטִיַּן.

נווּ יָאָרָק

די שטאמט, וואָס דער גַּרְעַסְטַּעַר טִילַ פון אַונְזָעַר אִימִיגְרָאנְ-
טען דערזעהט בַּיִם אַנְקוּמוּן קִיּוֹן אַמעְרִיקָא; ווֹאו דער גַּרְעַסְטַּעַר
טִילַ הוֹיבַט אַן צֹו בעשאָפָעַן בַּיִי זיך אַין האַרְצָעַן אַמִּינְוָנְג אַיבָּעַר
אַמעְרִיקָא; — די שטאמט, ווֹאו האַפְּנָנוֹנְגַעַן פון לאָנְגָּעַ יָאָהָרַעַן ווּעָרַעַן
אַין אַיִּין רַגְעַ פֿערְלָאָרַעַן אַון, ווֹאו נָאָך אַ לאָנְגָּעַ שָׂוְרָה פון שׂוּעַרְעַן
טַעַג אַון נָעַכְתַּה הוֹיבַט אַן די האַפְּנָנוֹנְג ווּידַעַר אַוְיפְּצָוְלַעַבָּעַן, זיך בעַ-
וּוִיּוּעַן זוי אַונְטָעַר אַגְּרוּעַן שְׁלִיעַר — אַטְ די שטאמט הַיּוֹסְט
נִיּוּ-יָאָרָק.

פִּיעַל גַּרְוִיסָּע שְׁטַעַט אַין דער בְּרִיטַעַר ווּלְטַ זִינְגַּעַן מִיר בעַ-
קָאנְטָ, אַבעַר צֹו קִיְּנָעַר פון זוי קָעַן אַיך נָוּוּ יָאָרָק נִיטַּלְיִיכְעַן.
פָּאָרִיזָ, אוֹ אַיהָר בְּלָאַנְדוֹשָׁעַט אָוָם אַין אַיהָר גַּאֲסָעַן, דָּאַכְּטַ
זיך אַיְיךְ, אוֹ אַטְ די אַלְטָעַ גַּרְוִיסָּע שְׁטָאַט אַיז פון אַיִּין חָאַנט גַּעַ-
בּוּיַּט גַּעַוּוּאָרָעַן; אַיִּין חָאַנט הַאַט אַיבָּר מְלָאָן גַּעַזְיִיכְעַנְטַ נָאָך גַּאָר